

Основни икономически и политически решения в ЕС

МАЙ 2012

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

- Съветът постигна споразумение за общия подход по т.нар. пакет "PRD IV". С него се изменят нормите на ЕС за капиталовите изисквания за банки и инвестиционни посредници. **България успешно защити своя национален интерес по специфичен за страната ни въпрос във връзка с прилагането на т.нар. пакет "CRD IV"**. Съгласно приетото от ЕКОФИН българско предложение се предоставя възможност до края на 2017 г. институциите, попадащи в обхвата на пакета, да прилагат нулево рисково тегло при определяне на капиталовите си изисквания за позиции в двойка валути, когато данните за валутния курс през последните три или пет години са перфектно позитивно корелирани и има нулев спред купува-продава при съответните операции. За България тази разпоредба ще намери **приложение при третирането на българските банки и инвестиционни посредници по отношение на капиталовите изисквания за валутните им експозиции в евро** поради наличието на Паричен съвет.
- Съветът също прие заключенията относно:
 - финансирането за „бърз старт“ на борбата с климатичните промени;
 - проектирането на разходите, свързани със застаряването на населението в държавите членки; съгласно Доклада от 2012 г. относно застаряването на населението, **България е класифицирана в групата на нискорисковите държави от гледна точка на дългосрочната устойчивост на публичните финанси**;
 - бъдещата стратегия за данъка върху добавената стойност и установяването на по-опростена, по-сигурна и по-ефективна система на ДДС.
- Съветът обмени мнения относно проекта на бюджет на ЕС за 2013 г. ието на персонала с 1%, се предвижда увеличение на общите административни разходи с 2.8%. **България подкрепи предложението на ЕК за увеличение на средствата** по Раздели 16 и 2: „Кохезия за растеж и заетост“ и „Опазване и управление на природните ресурси“, **като се присъедини към представената от Полша декларация, подписана 11 държави членки, относно необходимостта от увеличението на плащанията по Кохезионната политика в бюджета за 2013 г.**

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЕС

На 15 май 2012 г. в Брюксел, Белгия, се проведе заседание на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН), където предмет на дискусия бяха ключови теми, пряко свързани с бъдещото икономическо развитие на Европейския съюз.

На първо място, Съветът постигна споразумение за общия подход относно две законодателни предложения (регламент и директива), включени в т.нар. пакет "PRD IV", което ще измени правилата на ЕС за капиталовите изисквания за банките и инвестиционните посредници.

Предложенията целят изменение на настоящите капиталови норми и пруденциални изисквания за банките. Те целят транспониране в законодателството на ЕС на одобреното през ноември 2010 г. от G-20 международно споразумение – т.нар. споразумение „Базел 3“, сключено от Комитета за банков надзор.

По време на заседанието България направи предложение, което бе консултирано и подкрепено от всички държави-членки на ЕС. Съгласно приетото от ЕКОФИН българско предложение се предоставя възможност до края на 2017 г. институциите, попадащи в обхвата на пакета "PRD IV", да прилагат нулево рисково тегло при определяне

на капиталовите си изисквания за позиции в двойка валути, когато данните за валутния курс през последните три или пет години са перфектно позитивно корелирани и има нулев спред купува-продава при съответните операции. За България тази разпоредба ще намери приложение при третирането на българските банки и инвестиционни посредници по отношение на капиталовите изисквания за валутните им експозиции в евро поради наличието на Паричен Съвет.

Този специфичен за България въпрос беше поставян многократно в различните подготвителни формати преди заседанието на Съвета, като срещаме разбиране и подкрепа основно от страна на Великобритания.

По време на заседанието на Съвета България изказа три притеснения по компромисното предложение на Председателството. Относно пакета за гъвкавост изказа притеснение по механизма за вземане на решение, като предложи да се разгледат две алтернативни опции – механизмът за решение да се замени със система на нотификация и координация или Съветът да взема решение, когато има поне две негативни мнения на някоя от трите институции, а не както се предлага сега при едно такова. Настоя да има възможност да се налагат по-високи рискови тегла за

експозиции към домакинства и предприятия, а не само по отношение на експозиции на тези сектори, свързани с недвижима собственост. В допълнение подчерта, че има регулаторна ниша между разпоредбите по чл. 443а (даващ възможност да се налагат национални мерки, когато въпросът засяга само една държава-членка) и по чл. 443 б (даващ възможност на ЕК да приема делегиран акт, ако въпроса засяга само Общността като цяло). По този начин не съществува възможност да се налагат национални мерки, ако проблемът засяга повече държави-членки. В тази връзка България предложи да се заличи това изискване.

С цел постигане на единодушие по този изключително важен за финансовата стабилност въпрос, България прие компромисното предложение на Датското председателство, като настоя изказаните притеснения да се отчетат при преговорите с ЕП.

Проектът на регламент ще изисква от банките и инвестиционните посредници да притежават собствен капитал от първи ред (СЕТ1) от 4,5% рисково тегло при 2% при сегашните условия (4,5% след 2015 г.; през 2013 г. в рамките на 3,5% до 4,5% и през 2014 г. в рамките на 4% до 4,5%). Общите капиталови изисквания остават непроменени на 8%. Проектът на Председателството формира капиталовите инструменти (СЕТ1) чрез 14 критерия, подобни на представените в споразумението „Базел 3“, и предоставя мандат на Евро-

пейския банков орган да контролира качеството на инструментите, използвани от институциите.

Проектът на регламент предвижда възможност за държавите членки в рамките на две години (период, подлежащ на удължаване) да наложат стриктни пруденциални изисквания към местните оторизирани финансови институции. Подобно решение на компетентния национален орган може да бъде отхвърлено когато, вследствие на негативно становище на Европейския банков орган, Европейският съвет за системен риск или ЕК, Съветът на ЕС гласува чрез квалифицирано мнозинство срещу предприетите мерки при наличието на изброени в регламента условия. Държавите членки също ще имат възможност да увеличат рисковото тегло за жилищни и търговски имоти и вътрешни за финансовия сектор експозиции извън тези, предвидени в регламента, но не повече от 25%.

Европейската комисия, от своя страна, също ще има възможност да наложи по-стриктни пруденциални изисквания за една година чрез делегирани актове, адресирани до държавите членки.

Проектът на директива въвежда допълнителни изисквания за буфер за запазване на капитала от 2.5% от общия собствен капитал от първи ред (ОСК 1), идентичен за всички банки в ЕС, и специфичен за институциите антицикличен капиталов буфер. Проектът предвижда възможност също така държавите членки да въведат буфер за системен риск за

допълнителен общ собствен капитал от първи ред за финансовия сектор или за един или повече подсектори. Държавите членки ще имат право да прилагат буфер за системен риск до 3% за всички експозиции и до 5% за вътрешни експозиции и за експозиции към трети страни, без да търсят одобрение от Комисията предварително, като биха могли да налагат и по-високи буфери след предварително упълномощаване от страна на Комисията под формата на делегиран акт. Ако държава членка реши да наложи буфер от 3% за всички експозиции, буферът трябва да се прилага еднакво за всички експозиции в рамките на ЕС.

Пакетът PRD 4 също така завишава изискванията за управление и надзор; предвижда надзорниците да налагат санкции, ако са нарушени правилата на ЕС и се стреми да намали предоверяването на кредитните институции към външни кредитни рейтинги чрез насърчаване на използването на вътрешна оценка на риска.

На второ място, финансовите министри обсъдиха проект на решение за предоставяне на мандат на ЕК за преговори за изменение на споразумението от 2004 г. с Лихтенщайн, Монако, Андора, Сан Марино и Швейцария за облагане на приходите от спестявания.

Съветът не постигна споразумение по проекта за мандат тъй като Люксембург и Австрия не подкрепиха текста на мандата, поради факта, че в момента не обменят автоматично ин-

формация, а вместо това удържат данък при източника върху изплатения доход.

Въпросът ще бъде включен в доклада на Съвета на ЕС по данъчни въпроси, предвиден за месец юни.

На трето място, България подкрепи одобрения от Съвета Доклад от 2012 г. относно застаряването на населението: икономически и бюджетни прогнози за 27-те държави членки на ЕС (2010 г.—2060 г.).

Основни акценти в Доклада са фискалните последици от застаряването на населението, прогнозираното увеличение на разходите, свързани със застаряването на населението и нарастването на публичните пенсионни разходи за ЕС.

В тази връзка финансовите министри потвърдиха отново ангажимента си за осъществяване на по-нататъшни реформи във всички посочени области, главно реформи на пенсионните системи и здравеопазването.

На четвърто място, Съветът потвърди отново ангажимента на ЕС и неговите държави членки да осигурят общо €7.2 млрд. в периода 2010—2012 г. за „бързо финансиране“ на борбата с климатичните промени.

През 2010 г. и 2011 г. ЕС е мобилизирал средства, възлизащи общо на €4.59 млрд.

България подпомага борбата с климатичните промени в развиващите се държави с €20 000 за 2011 г. и €20 000 за 2012 г.

На пето място, Европейската комисия представи проекта за Бюджет 2013 г. и бяха обменени мнения по въпроса. Проектът предвижда €137.9 млрд. за бюджетните кредити за плащанията (увеличение с 6.8% спрямо 2012 г.) и €150.9 млрд. за бюджетните кредити за поети задължения (увеличение с 2% спрямо 2012 г.). Плащанията представляват 1.04% от БНД на ЕС, а задълженията – 1.13%.

България счита, че има известни резерви за намаление на бюджетните кредити за ангажименти и за плащания по Раздел 4: „ЕС като глобален партньор“ за външна дейност и Раздел 5: „Администрация“. Не става ясно защо, въпреки намалението на персонала с 1%, се предвижда увеличение на общите административни разходи с 2.8%.

Ние подкрепяме предложението на ЕК по Раздел 16: „Кохезия за растеж и заетост“ за увеличение, тъй като заложеният растеж на плащанията с 11.7% е най-вече заради нарасналите плащания по Структурните и Кохезионния фондове и е в съответствие с очакваното развитие на междинните плащания за финансовия период 2007-2013 г., както и че следва да бъдат предвидени достатъчно ресурси за покриване на вече поети ангажименти.

В тази връзка **България подкрепи представената от Полша декларация, подписана 11 държави членки,** относно необходимостта от увеличението на плащанията по Кохезионната политика в бюджета за 2013 г.

България подкрепя и предложеното от ЕК в Раздел 2: „Опазване и управление на природните ресурси“ увеличение, тъй като то е на база плавното включване (phasing-in), като 10-те нови държави членки ще достигнат 90% от него през 2013 г., България и Румъния ще достигнат съответно 60% плавно включване.

Представените от министрите на 21 февруари 2012 г. приоритети на Съвета за Бюджет 2013 ще служат по-късно тази година за основа при преговорите на Кипърското председателство с ЕК и Европейския парламент.

До края на месец юли се очаква Съветът да изготви своята позиция по проекта на бюджета, а Парламентът – в края на месец октомври. При различие в позициите, на 24 октомври ще започне триседмична процедура по помиряване.

На шесто място, министрите проведоха неформално заседание с партньорите си от страните кандидатки – Хърватска, Турция, Бивша югославска република Македония, Черна гора, Исландия и Сърбия, поставяйки акцент върху предприемчивостта на страните кандидатки за периода 2012-2014 г.

ВЛИЯНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЕС ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ

На валутните пазари еврото премина през един от най-слабите си месеци, характеризирани от почти непрекъснато обезценяване, достигайки нива от 1.27 долара за евро и 0.79 паунда за евро. Тенденцията беше вследствие на поредица от негативни фактори. Първоначално слабото място на общата валута беше Испания с нейните все по-отклоняващи се от пътеката на стабилността публични финанси, понижаването на кредитния ѝ рейтинг от Standard & Poor's, както и изострящите се проблеми на банковия сектор в страната. Еврото пострада и от политически рискове. Победата на Оланд на президентските избори във Франция засили опасенията от разхлабване на бюджетната дисциплина, което доведе до разпродаване на евро. Най-сериозни щети върху еврото нанесоха резултатите от парламентарните избори в Гърция и последвалата политическа безизходица.

На фона на тези събития лихвите по 10-годишните държавни ценни книжа на уязвимите страни от еврозоната преминаха през постоянно увеличение - близо до 6.5% на Испания и до 6% на Италия.